

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 18-19 квітня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 18-19 квітня 2024 р.) 111 с.

Рецензенти:

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету інтелектуальних технологій та зв'язку.

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 27 червня 2024 р.

4. Яценко А. Виховувати та навчати людину: кілька думок про гендерну рівність в освіті. Нова українська школа | Веб-ресурс НУШ. URL: <https://nus.org.ua/view/vyhovuvaty-ta-navchaty-lyudynu-kilka-dumok-pro-gendernu-rivnist-v-osviti/> (дата звернення: 07.04.2024).

5. Bentaouet Kattan Raja Khan Myra Murad Merchant Courtney Melissa. Achieving gender equality in education: examining progress and constraints - world. ReliefWeb. URL: <https://reliefweb.int/report/world/achieving-gender-equality-education-examining-progress-and-constraints> (дата звернення: 07.04.2024).

Гращенко Ніна Геннадіївна, здобувачка 4 року навчання заочної форми зі спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності соціально-гуманітарного факультету

Науковий керівник – **Виноградова Наталія Михайлівна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

СКАНДИНАВСЬКА МІФОЛОГІЯ У ЖИВОПИСІ

Переважає більшість інформації про скандинавські міфи, якою керуються дослідники, походить із відносно невеликої кількості наявних письмових джерел. Одне з них — збірка героїчних та міфологічних поем, відома як «Старша, чи Поетична Едда». Її уклали невідомі автори з різноманітних джерел, ймовірно десь на початку XIII ст. Друге джерело — «Молодша, чи Прозова Едда», записав її ісландець Сноррі Стурлусон, незадовго після того, як було укладено Старшу Едду. Його прозова Едда є довідником правил поетичної композиції традиційної ісландської поезії. Із її чотирьох частин найважливішими джерелами інформації про скандинавську міфологію є дві: «Gylfaginning» та «Skaldskaparmal». В «Gylfaginning» міфічний конунг Гюльфі (Гюльві) подорожує інкогніто до Асгарду, міста богів, щоб набути знань про богів та навчитись від них мудрості. Один з'являється перед Гюльві у трьох різних подобах та розповідає йому історію богів.

Тільки зрідка ми можемо підглянути, якою була германська міфологія поза Скандинавією, але й тут треба мати на увазі, що більшість із цих документів написали або римські автори, що мали дуже обмежені знання про побут германців, або германські автори, що звернулись до християнства.

У величезному та різноманітному ландшафті мистецтва небагато предметів так захоплюють уяву художників та ілюстраторів, як багата культура скандинавської міфології. Від драматичних пейзажів Скандинавії до жвавих мистецьких сцен Європи та за її межами, митців приваблюють позачасові історії про богів, героїв і міфічних істот, які населяють царства Асгарда, Мідгарду та за їх межами.

Під час цієї доповіді ми вирушаємо у візуальну подорож міфічними царствами Півночі, відстежуючи способи, якими художники інтерпретували та

переосмислювали історії скандинавської міфології на полотні. Ми відкриваємо різноманітний спектр мистецьких проявів, які виникли з цього стародавнього та тривалого джерела натхнення.

Скандинавська міфологія пропонує художникам скарбницю тем, персонажів і мотивів для дослідження, від епічних битв богів і велетнів до тихих моментів самоаналізу та роздумів. Завдяки своїй багатій символіці та яскравим образам вона створює благодатний ґрунт для мистецьких експериментів та інтерпретацій, запрошуючи митців наповнити свої роботи почуттям дива, таємниці та благоговіння.

Карл Ларссон «Жертвопринесення середини зими», 1915: жертвопринесення короля Домальде в Гамла Уппсала.

На картині зображено оголеного чоловіка з високо піднятою головою, який стоїть на позолочених санях, запряжених чотирма сильними чоловіками, двоє тягнуть і двоє штовхають. У центрі картини зображено одноокого священика з піднятим над головою молотом язичницького бога Тора. Попереду священика, спиною до нас, стоїть кат у червоному плащі. Його голова схилена. Ніж, який він тримає, прихований від жертви на санях, але ми розуміємо, що в будь-який момент він вжене його в оголену грудну клітку голого чоловіка. Місцем для жертвоприношень, створеним Карлом Ларссоном, є язичницький храм у Старій Уппсалі.

Королівська жертва це містичний король Домальд, а історія взята зі знаменитої давньоскандинавської прозової Едди, написаної в Ісландії Снорре Стурласоном на початку 13 століття. Снорре стверджує, що Домальда принесли в жертву, щоб задобрити богів і покласти кінець кільком рокам невдалого врожаю. Немає інших доказів того, що Домальд коли-небудь існував. Коли Карл Ларссон завершив свою картину, що показує в'їзд Густава Васи до Стокгольма, у музеї залишилася порожня лише одна стінна панель. Не дивно, що Карл Ларссон також хотів його наповнити. І без того, щоб музей замовляв картину чи організовував конкурс, Карл Ларссон представив власний проект у

1911 році. На відміну від середини літа, зображеного на панелі Густава Васи, він обрав темою Зимове жертвоприношення часів вікінгів. А як доповнення до королівського тріумфу Густава Вази він запропонував зображення короля, якого приносять у жертву заради блага свого народу.

Ескіз викликав гучну критику, коли він був виставлений у Національному музеї в 1911 році. Експерти звинуватили Карла Ларссона в змішуванні предметів різних періодів історії. Його бачення було історично неправильним. Крім того, історичний живопис, як от запропоноване «Зимове жертвоприношення», став менш модним. У міру того як зростала опозиція запропонованій ним картині, рішучість Карла Ларссона здійснити проект зростала. Як найвідоміший художник Швеції, він вклав увесь свій художній престиж і завершив величезну картину власним коштом. Полотно площею 80 м² тимчасово вивішено в музеї в 1915 році. Але після довгих дебатів аж до кабінету, картину було відхилено. Його зняли і після смерті Карла Ларссона в 1919 році майже 40 років демонстрували в Музеї ескізів у Лунді. У 1983 році «Зимова жертва» була показана в Стокгольмі вперше з 1915 року. Її було позичено для виставки міфів у Музеї національних старожитностей. Після цієї виставки спадкоємці Карла Ларссона картину продали шведському арт-дилеру. Національний музей відмовився купити картину. Музей національних старожитностей був зацікавлений у його придбанні, але не міг дозволити таку ціну. Обговорювали національну колекцію для придбання Зимової жертви, але нічого не дали. Водночас у пресі точилася жвава дискусія щодо того, чи має картина висіти в Національному музеї чи ні. Дехто стверджував, що він не мав тієї художньої якості, якої можна вимагати від роботи, що висить у Національному музеї. Також давньоскандинавська тематика не мала відношення до Національного музею, оскільки історичні колекції були вивезені в 1930-х роках для створення Музею національних старожитностей.

У 1987 році *Midwinter Sacrifice* була продана на аукціоні в Лондоні. Її придбав японський колекціонер, який дуже захоплювався картиною. Зазвичай вважалося, що Швеція втратила картину. Але коли в 1992 році Національний музей святкував своє 200-річчя великою виставкою Карла Ларссона, Жертвоприношення Середини Зими було запозичено у його японського власника. У передпокої вона була виставлена вперше з 1915 року. Виставку побачили триста тисяч відвідувачів, більшість із яких позитивно поставилися до Зимової жертви. У 1997 році, після тривалих переговорів і завдяки щедрій фінансовій допомозі приватних жертводавців і фондів, Національний музей зміг придбати картину Карла Ларссона «Зимове жертвоприношення».

Ганс Тома (1839–1924), «Похід богів до Вальхалли» (1880), полотно, олія,

Картина Ганса Тома « Похід богів до Валгалли» (1880) показує групу богів, відомих як Есір, які їдуть через міст Біфрост, який утворений палаючою веселкою і тягнеться між Мідгардом (царством людей) і Асгардом (царство богів). Æsir традиційно включають Одіна, Фрігг, Тора, Бальдра та Тира. На мосту можна впізнати Одіна, який тримає посох, Фрігг і Тора з молотом. Ліворуч, ймовірно, Ідунн, яка тримає яблуко своєї молодості вгорі. Це ще одна подія, передбачена як частина процесу Рагнарок. Один добре відомий і видатний у скандинавському пантеоні. Чоловік богині Фрігг, у нього багато синів, включаючи Тора.

Один асоціюється зі смертю і є наглядачем Вальхалли, куди потрапляють герої після смерті. І навпаки, він також асоціюється з лікуванням, знанням і чаклунством. Тобто Вальхалла це палац Асгарді, куди потрапляють після смерті воїни, що загинули в битві, і де вони продовжують колишнє героїчне життя.

Один править Вальхаллою, сидячи на Хлідскьялві. Він відбирає половину воїнів, що загинули в бою, а валькірії доставляють їх до палацу. Інша половина полеглих вирушає до Фольквангу (Fólkvangr — «Людське поле») до богини Фрейє.

Легенда свідчить, що Вальхалла є гігантський зал, обвішаний щитами на вістрях мечів. У цієї зали 540 дверей, і через кожну вийдуть 800 воїнів на поклик бога Хеймдалля під час останньої битви — Рагнарека.

Воїни, які мешкають у Вальхаллі, зветься ейнхерією. Щодня з ранку вони одягаються в обладунки і борються на смерть. Інші джерела стверджують, що вони переродилися. Їдять вони м'ясо вепря Сехрімніра, якого щодня забивають і який щодня воскресає. П'ють же ейнхерії мед, яким доїться коза Хейдрун, що стоїть у Вальхаллі і жує листя Світового Древа Іггдрасіль. Вальхаллу замість вогню висвітлює блиск мечів.

Дивовижні роботи Петера Ніколая Арбо (норв. Peter Nicolai Arbo) заслуговують, особливої, уваги — норвезький художник, майстер історичного та батального живопису на мотиви норвезького епосу та скандинавської міфології, народився 18 червня 1831, Скогер. Помер 14 жовтня 1892, Християнія.

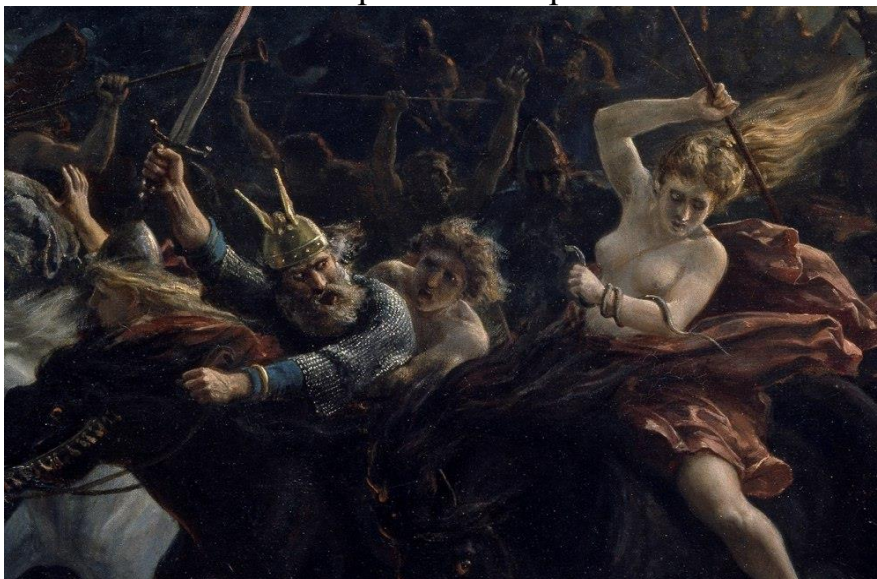
Петер Ніколай Арбо «Дике полювання Одіна» (1872)

Картина «Дика полювання» написана на сюжет скандинавського міфу про Дикого Полювання - кавалькаді примарних істот (їх 20-30) верхи на чорних оленях або чорних конях, зі зграєю чорних собак (іноді – безголових). Якщо хтось зустрінеться з ними, то потрапить до іншої країни, а якщо заговорить, то загине.

Очолює кавалькаду Дикий Мисливець, відомий також під ім'ям Чорного Вершника. Його ототожнюють з різними персонажами - богом Одином, або Вотаном, богинею материнства і домівки, що у різних країнах називається по-різному: Холле - у Північній Німеччині, Бертою – у Південній Німеччині, Фріггой – у Норвегії. Вона стереже душі нехрещених дітей і пов'язана з місяцем. У англійських оповідях процесією керував Генрі Мисливець, тобто. диявол. У Середні віки, вважалося, що у почет входять відьми і їх очолює Геката, богиня темної сторони місяця, що опікується відьмами. Привиди карає порочних та лінєвих. Якщо залишити їжу перед дверима, то примари з'їдять її, але вона знову з'явиться перед тим, як кавалькада парфумів рушить далі. Вважалося, що нехрещені померлі, особливо діти, ставали забавою для собак Дикого Полювання, які гнали їх у пекло. Стверджують, що востаннє Дике Полювання бачили у 1940-х роках в Ірландії напередодні церковного свята

Фрагменти картины:

Dagr (1874) Пітер Ніколай Арбо.

Робота виконана у стилі романтизм, за жанром, як вже зазначено за темою це міфологічний живопис.

У скандинавській міфології легендарний герой Дагр (Dagr, давньо скандинавське "День") є уособленням дня. Дагр з'являється в Поетичній Едді, складений в 13-му столітті з ранніх традиційних джерел, і в Молодшій Едді, написаній в 13-му столітті Сноррі Стурлуссоном. В обох джерелах стверджується, що День є сином бога Деллінга і богині Нотт і завжди з'являється на світлологій коні Скінфаксі, яка "народжує день для людей". Скінфаксі і Хрімфаксі (Hrimfaxi, "Інегрива") – два коні скандинаво-німецької міфології. Вони служать богам Дня та Ночі..

«Валькірія. Пітер Арбо 1869»

«Валькірія. Пітер Арбо. 1869»

Пітер Ніколай Арбо намалював принаймні дві різні версії Валькірії, ліворуч у 1864 році, а ту праворуч у 1869 році.

Валькірії (старонорв. *valkyrjur* — «ті, що обирають загиблих».

Вальхалла також є домом для Валькірій, грізних жінок, роль яких полягає в тому, щоб відбирати тих, хто гине в бою, серед тих, хто виживає. З тих, хто помирає, Валькірії приносять половину до Валгалли Одіна, де вони стають ейнгерярами, готуючись до подій Рагнароку. Другу половину, яка помирає, доставляють у Фолкванг Фрейї, поле загробного життя. Також ці нижці жіночі божества — диси, що слугують Одину.

Сучасний образ валькірій як витончених та благородних дів, що несуть загиблих героїв до Вальхалли, багато в чому точний, але перебільшує їх приємні якості. Хоча у сучасному поп-мистецтві валькірії часто зображуються як прекрасні діви на крилатих конях, стародавніми скандинавам вони уявлялись швидше як вершниці на вовках-пожирачах трупів загиблих. На користь цієї версії свідчить те, що в скандинавській поезії вовки називаються «кеннінгами», дослівно — кінь валькірії.

Ще один герой скандинавів – Тор.

Цей бог, мабуть, найвідоміший з усього скандинавського пантеону, він

також поширився в давньоанглійській та германській міфологіях, живучі в четвер (день тижня) . Відомо, що він володіє своїм могутнім молотом Мйольнір, за допомогою якого він кує громові стріли, і асоціюється з грозами, штормами загалом, дубами, захистом людства та родючістю. Він є чоловіком богині Сіф, але, як і римський Юпітер, має кілька позашлюбних стосунків, у результаті яких народжуються діти.

Генрі Фюзелі «Битва між Тором і Змієм Мідгарду» (1788), Полотно, олія, 131 × 91 см, знаходиться у Королівській академії мистецтв, Лондон.

Картина Генрі Фюзелі « Битва між Тором і змієм Мідгарду» (1788) показує один із багатьох подвигів Тора: його битву з жадливим змієм Йормунгандром. Це був морський змія, народжений велетнем Ангрбодом та Локі. Ця знаменита битва сталася, коли Тор пішов на риболовлю з велетнем Гіміром. Тор приманив міцну линву з бичачою головою, яку вкусила змія. Коли Тор

витагнув змія з води, Гімір ухилився, як показано тут. Коли Тор потягнувся до свого молота, щоб убити Йормунгандра, Гімір перерізав лінію, і змій утік, лише щоб зіткнутися з наступною битвою з Тором наприкінці світу, Рагнаррок.

Картина Мартена Ескіла Вінге «Боротьба Тора з велетнями» (1872) показує менш відому битву, але містить більше деталей, наприклад двох козлів, які тягнуть колісницю Тора. За будь-яких інших обставин ці козли могли б виглядати досить слабкими, але Вінг робить їх такими ж лютими, як і сам Тор.

Мартен Ескіл Вінге (1825–1896), Боротьба Тора з велетнями (1872), полотно, олія, 26 x 32,7 см, Національний музей, Стокгольм, Швеція.

«Валькірії, що їдуть у бій. Йохан Густав Сендберг (швед, 1782 – 1854)»

Йохан Густав Сандберг був шведським художником. Він був перш за все історичним художником і використовував декорації зі скандинавської міфології та шведської історії.

Сендберг намалював валькірій, що мчать на поле бою, щоб віднести мертвих воїнів до богів. Етюд до картини був виставлений у Стокгольмі в 1818 році. Один критик писав: *«Дозпозиція цього шедевра велична, вся картина дуже поетична, герої чудово зображені, коні сповнені вогню. Така картина*

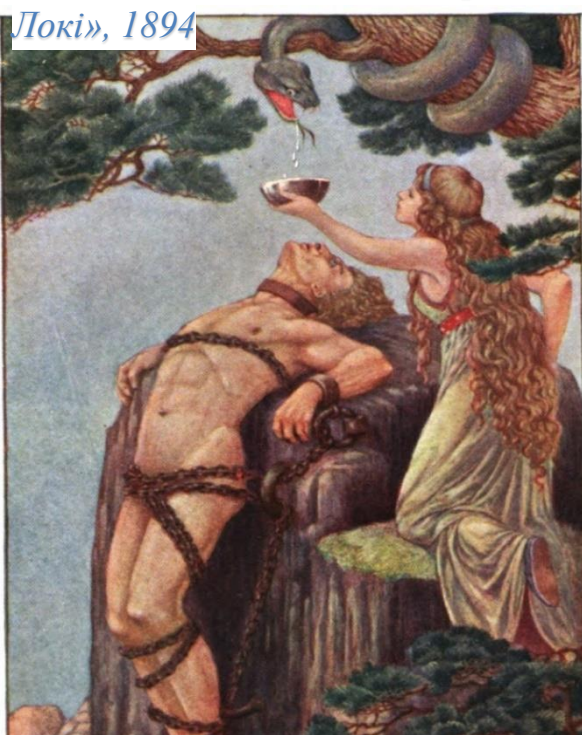
разом зі статуями пана Фогельберга вже сама по собі є гарантією майбутнього існування та реалізації скандинавського мистецтва».

Ще в Середні віки сюжет про Локі та Сігюн користувався популярністю - відповідні зображення, датовані 11 століттям знаходили навіть в Англії. Сьогодні про цей міф написані книги, намальовані картини. Ставлення до Сігюн тут уже швидше співчутливе, не як до засланої разом із засудженим, а як до вірної дружини та нещасної матері.

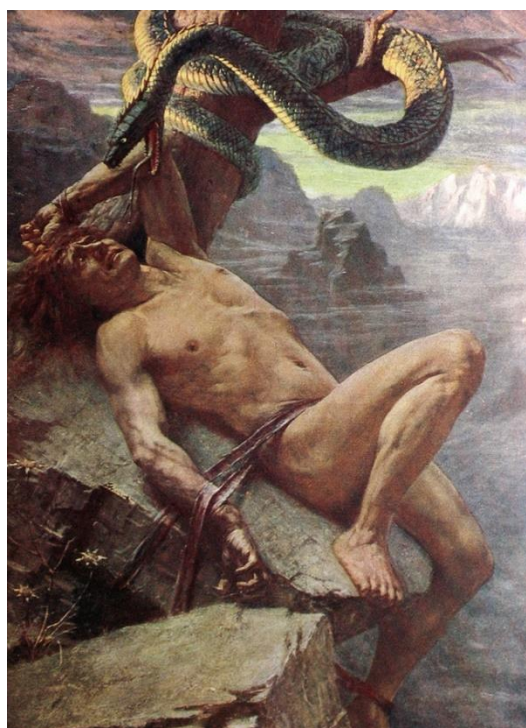
«Локі і Сігюн», 1863 Мортен Ескіль Вінге

Паттен Вілсон «Покарання Локі», 1908

Джеймс Пенроуз «Покарання

Крістоффер Вільгельм Екерсберг «Локі і Сігін», 1810

Проза наприкінці Локасенни: « Після цього Локі, подібно до лосося, кинувся у водоспад Франангр, де його спіймали аси та зв'язали його нутрощами його сина Нарі; але його інший син, Нарфі, перетворився на вовка. Скаді взяла отруйну змію і прив'язала її до обличчя Локі. Отрута стікала з неї. Сігін, дружина Локі, сиділа поруч і тримала миску під отрутою; і коли таз наповнився, виніс отруту. Тим часом отрута впала на Локі, який відштовхнувся від неї так сильно, що вся земля здригнулася. Це викликає те, що не називають землетрусами».

Локі Луффейрсон — скандинавський бог бешкетування, жартів та обману, син Фарбауті та Лаувеї, описується як «винахідник обману». Локі в певному сенсі є одночасно богом та йотуном (титани і гіганти скандинавської міфології), оскільки він був із богами протягом довгого часу. Локі був одружений двічі, спочатку з велеткою Ангрбодою, яка народила трьох чудовиськ Фенріра, Йормунганда і Гель. Усі троє успадкували темні сторони характеру батька. Другою дружиною була Сігюн, з якою у нього було двоє синів — Валі й Нарві. Діти Сігюн гинуть під час Рагнарьоку за злочини Локі.

Міф про покарання Локі:

Локі проявив себе як клятвопорушник і зрадник власного побратима, коли підлаштував убивство Бальдра (Бальдр — це бог весни, краси і цноти у скандинавській міфології.) використавши омелу — єдину рослину, що не присягалась ніколи не завдавати шкоди світлому богові. Локі виготовив стрілу

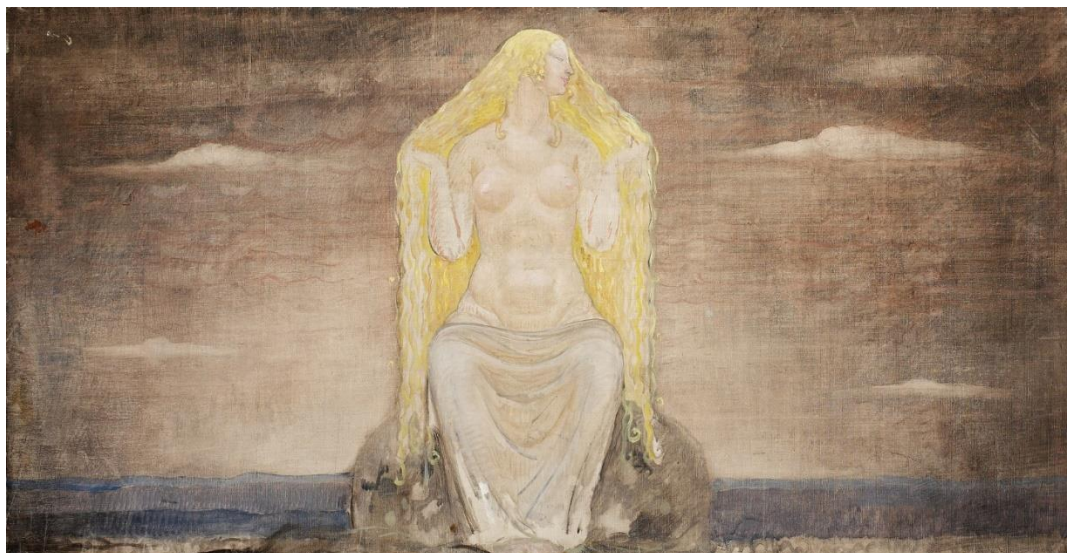
з омели та обманом змусив Гьода, сліпого брата Бальдра, поцілити нею в Бальдра. Локасенна, частина Старшої Едди, що розповідає переважно про Локі, розказує про частину подій, що мали безпосереднє відношення до похорону Бальдра і пошуків Локі, який сховався від інших людей, боючись справедливого покарання.

Боги, пригнічені втратою Бальдра, відправились у підземний світ, щоб виторгувати життя Бальдру. Богиня підземного світу Хель сказала їм, що тільки за умови, що весь світ плакатиме за ним, Бальдр зможе повернутись. Боги перейшли весь світ та всі заплакали за Бальдром. Бальдра оплакували навіть дерева та каміння. Наостанок, у якійсь печері боги знайшли гігантку, але не змогли вмовити її оплакати Бальдра, через що той залишився у світі мертвих. Коли боги виявили, що гігантка — це насправді Локі, вони спіймали його та прив'язали до трьох скель нутрощами його сина. Потім вони прив'язали над ним змія, отрута котрого скапувала на його обличчя. Дружина Локі Сігюн тримає над його обличчям чашу, в котру збирається отрута, коли надходить час її виливати, отрута зі змія скапує Локі на обличчя, та він корчиться від болю, викликаючи землетруси. Локі остаточно загине, опинившись в Гельхаймі. Після чого нападе зі своїми дітьми та рештою гігантів на богів. І буде переможений богами вдруге.

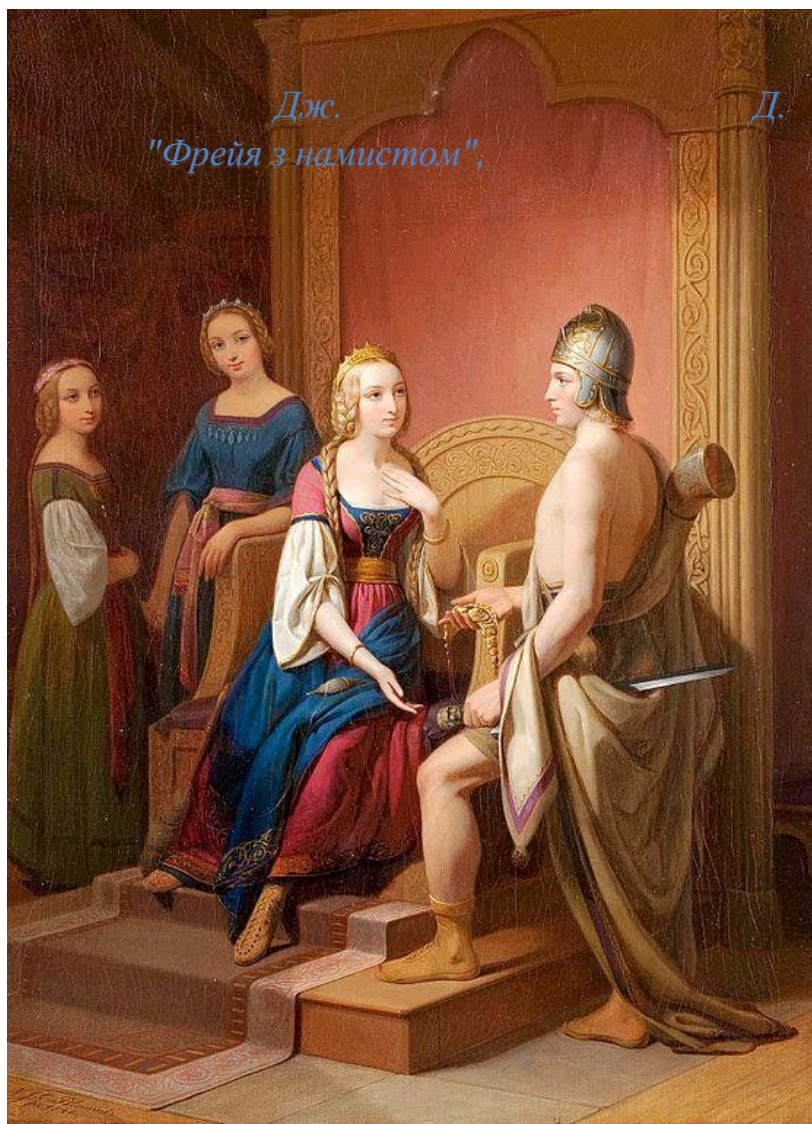
Нільс Бломмер, «Фрея шукає свого чоловіка», полотно, олія, (1852)

Фрейя (1905), картина Йона Бауера

Фрейя була однією з найвпливовіших богинь у скандинавській міфології. Богиня любові, краси і родючості. Вона також була відома як могутній воїн.

*Дж. Д.
"Фрейя з намистом",*

Пенроуз, 1913

Нільс Бломмер. Фрейя та Хеймдалль, 1841

Фрейя є чаклункою і вона долучила асів до мистецтва сейд — шаманізму, а також навчила Одіна закляттям ванів. Вона також володіє чарівною накидкою з пір'я сокола, одягнувши яку вона може перетворитись на будь-якого птаха. Цю накидку вона позичила Локі, коли він літав визволяти Ідунн. Окрім любові, Фрейя є богинею родючості, врожаю і жнив. Жнива бувають різними й у Фрейї іноді бувають напади, через які їй дозволено збирати криваві жнива.

ВИСНОВКИ. Наша подорож царствами скандинавської міфології на полотні добігає кінця, ми залишаємося з глибокою вдячністю за незмінну силу та позачасову привабливість цих стародавніх казок. Від суворих ландшафтів Скандинавії до яскравих мистецьких сцен Європи та за її межами, митці були захоплені багатим гобеленом богів, героїв і міфічних істот, які населяють міфологічний світ Півночі

У своїх роботах митці прагнули вловити суть цих позачасових історій, наповнюючи їх власними унікальними перспективами, стилями та відчуттями. Від епічних битв богів і велетнів до тихих моментів самостереження та роздумів, кожен твір мистецтва дає змогу зазирнути в багатий гобелен тем і мотивів, які визначають скандинавську міфологію.

Але окрім простого оповідання, скандинавська міфологія на полотні є свідченням незмінної сили міфу та уяви. У світі, де межі між реальністю та фантазією все більше стираються, ці стародавні казки нагадують нам про важливість дива, таємниці та страху в нашому житті.

Даниленко Анастасія Володимирівна – студентка 3 року навчання спеціальності 034 Культурологія, соціально-гуманітарний факультет,

Науковий керівник – **Врайт Галина Яківна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ВІДМІННОСТЕЙ НА ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЮ

Культурні відмінності впливають на процес навчання та соціалізації, що відбувається в університетах, школах, коледжах та інших освітніх установах. Культурне середовище визначає уявлення про навчання, цінності, підходи до спілкування та взаємодії, а також формує індивідуальні та групові ідентичності. Врахування цих культурних відмінностей є ключовим аспектом в побудові ефективних освітніх програм та стратегій соціалізації. Розглянемо деякі з

З М І С Т

<i>Борінштейн Євген Русланович</i>	5
ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	7
ОСНОВИ ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ У ПОГЛЯДАХ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	
<i>Андрєєва Ольга Станіславівна, Виноградова Наталія Михайлівна</i>	9
ВІДОБРАЖЕННЯ ДОЛІ ПРОСТОГО НАРОДУ В ХУДОЖНІХ ПОЛОТНАХ Т. Г. ШЕВЧЕНКА	
<i>Барков Степан, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	18
ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ	
<i>Варшавська Ю. С., Петінова Оксана Борисівна</i>	21
СПІВВІДНОШЕННЯ ДУШІ І ТІЛА У ПЛАТОНА (НА ОСНОВІ «ФЕДОНА»)	
<i>Виноградова Наталія Михайлівна, Щербина Єлизавета Володимирівна</i>	28
ВТІЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ І ФІЛОСОФСЬКИХ ІДЕЙ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ В ТВОРЧОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО ГУМАНІСТА ФРАНСУА РАБЛЕ (НА ТВОРІ «ГАРГАНТЮА І ПАНТАГРЮЕЛЬ»)	
<i>Врайт Галина Яківна, Гавриш Ніколь</i>	34
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ОСВІТІ	
<i>Гращенко Ніна Геннадіївна, Виноградова Наталія Михайлівна,</i>	37
СКАНДИНАВСЬКА МІФОЛОГІЯ У ЖИВОПИСІ	
<i>Даниленко Анастасія Володимирівна, Врайт Галина Яківна</i>	50
ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ВІДМІННОСТЕЙ НА ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЮ	
<i>Данильчук Крістіна Віталіївна, Виноградова Наталія Михайлівна</i>	54
НАРОДНЕ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ, ЯК МОГУТНІЙ СТИМУЛ СВОБОДНОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	
<i>Dobrolyubska Yuliya Andriivna</i>	57
THE PHENOMENON OF MARGINALITY IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY SOCIAL SPACE	
<i>Йорж Руслан Анатолійович</i>	60
ЕВОЛЮЦІЯ ВЧЕННЯ ПРО ЦІННОСТІ	
<i>Кадієвська Ірина Аркадіївна</i>	62
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Козленко Павло Юхимович</i>	64